

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdoba« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

ZAKLJUČEN OBISK DELEGACIJE DEŽELE FURLANIJE-JULIJSKE KRAJINE V SR SLOVENIJI

Deželna delegacija zagotovila svoje zavzemanje za uresničenje sprejetih obveznosti do Slovencev

Dežela F-JK in SR Slovenija bosta v okviru svojih pristojnosti uresničevali določila iz nedavnega sporazuma, dežela Furlanija-Juljska krajina pa bo tudi posredovala pri centralnih organih italijanske države za sprejem potrebnih zakonov v korist slovenske manjšine. Konkretni dogovori za izvajanje sporazumov o gospodarskem in drugem sodelovanju. Predsednik izvršnega sveta Slovenije Marinc bo prihodnje leto obiskal našo deželo

(Od našega posebnega dopisnika)

LJUBLJANA, 11. — Tridnevni uradni obisk odposlancev deželne vlade Furlanije-Juljske krajine v SR Sloveniji se je danes zaključil s sprejemom v vili »Drožnik«, ki ga je na fast deželne delegacije priredil predsednik Izvršnega sveta SR Slovenije Andrej Marinc. Tako so se v prijateljskem vzdušju zaključili pogovori med predstavništva vlad SR Slovenije in Furlanije-Juljske krajine o številnih skupnih problemih, ki so postali še bolj aktualni po podpisu italijansko-jugoslovanskega sporazuma v Osimu.

V skupni izjavi ob zaključku obiska sta predsednik Marinc in predsekretar Comelli poudarila, da sta delegaciji med pogovori z zadovoljstvom ugotovili, da sta Slovenija in Furlanija-Juljska krajina že vzpostavljeno sodelovanje na številnih področjih in da je odprava zadnjih problemov med Italijo in Jugoslavijo postavila temelj za še intenzivnejšo kooperacijo, zlasti kar zadeva interese obojestrane prebivalstva. Pri tem igrajo pomembno povezovalno vlogo zlasti narodnostne manjšine. V zvezi s tem vprašanjem sta se delegaciji obvezali, da si bosta prizadevali, da se v praksi dosledno uveljavljajo načela popolne zaščite manjšin in varstva njihovega narodnostnega značaja ter da se jim zagotovi enakopraven razvoj v družbi, kjer žive. SR Slovenija in Furlanija-Juljska krajina, vsaka v okviru svojih pristojnosti, bosta uresničevali določila, vsebovana v preambuli in besedilu italijansko-jugoslovanskega sporazuma, pri čemer se bo dežela Furlanija-Juljska krajina aktivno zavzemala in posredovala pri osrednjih organih italijanske države za sprejem potrebnih zakonov. Glede tega je predsednik Comelli med poznejšo tiskovno konferenco dodal, da je italijanska vlada menda splošila postopek za zakonsko ureditve položaja slovenske manjšine v Furlaniji-Juljski krajini.

Skupna izjava nadalje poudarja, da so se pogovori med delegacijama vrtili v dobri meri tudi okrog gospodarskih sporazumov, in da so zajeli praktično celotno paleto novih problemov, ki jih ti dogovori odpirajo predvsem za obe mejni deželi. V tej zvezi je bilo sklenjeno, da bosta Slovenija in naša dežela v postopavi brez vsakega odlašanja potrebno sodelovanje in da bosta uvedli redne medsebojne stike. Končno sta predsednika napovedala, da bo predsednik IS skupščine Slovenije s širšim odposlancem prihodnje leto uradno obiskal Furlanijo-Juljsko krajino.

Prijateljsko vzdušje, ki je prevladovalo danes pogovore treh delovnih skupin v gradu »Stromlo« pri Kranju, je zadobilo še posebej slovesen prizvok med obiskom predsekretarja Comellija in drugih članov deželne odposlancev pri predsedniku SR Slovenije Serreju Krajgerju.

»Delovni« dan je bil danes precej zahteven tudi za časnike, ki so spremljali deželno odposlanstvo. Ti so dopolnile obiskali Klinični center, jedrski inštitut »Jozef Stefan«, univerzo in uredništvo »Delav«. V Kliničnem centru jih je sprejel predsednik medicinskega sveta prof. dr. Futeh, ki je orisal nastavek in organizacijo dela v tej novi in nadvse sodobno urejeni ustanovi, ki razpolaga, skupno z decentraliziranimi oddelki, s 4300 ležišči. Gradnja kliničnega centra, h kateremu se v zadnjem času zateka tudi deželne večje število bolnikov iz tujine, je stalo 620 milijonov novih dinarjev in predstavlja vrhunsko zdravstvo in uspešno v evropskem merilu.

V inštitutu »Jozef Stefan« je časnike sprejel direktor dr. Boris Frlec, ki je v pogovoru opomnil, da sodelovanje ustanove s »Centrom za teoretsko fiziko« pri Miramuru in z oddelkom za molekularna raziskovanja pri tržaški univerzi. Inštitut sodeluje praktično z vsemi pomembnejšimi raziskovalnimi ustanovami v državi, prisoten pa je tudi pri novih zahtevnih realizacijah, kot sta zlasti raziskovanje nahajališča uranove rude na žirovskem vrhu in gradnja 600-megavatske jedrske centrale pri Krškem. V sklopu inštituta so si gostje ogledali nekatere laboratorije in republiški računalniški center.

Na univerzi, kjer je časnike sprejel rektor prof. dr. Janez Milčinski, je bil pozneje pogovor o sodelovanju med ljubljanskimi in tržaškimi znanstvenimi ustanovami. Pogovora so se udeležili tudi predsednik univerzitetnega sveta prof. dr. Peter Kobe, direktor centra za razvoj univerze mag. Toš, predsednik komisije za stike s tujimi ustanovami prof. Hlebanja, predsednik inštituta za geografijo prof. Klemenčič in docent delovnega prava prof. Klovsky.

Sodelovanje med ljubljansko in tržaško univerzo
 ELIO FORNAZARIC

(Nadaljevanje na 6. strani)

Skupna izjava ob zaključku obiska

Na povabilo predsednika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije tov. Andreja Marince je bila na uradnem obisku v SR Sloveniji v dneih od 9. do 11. decembra 1975 delegacija Deželne odbora Avtonomne dežele Furlanije-Juljske krajine, ki jo je vodil predsednik Deželne odbora odv. Antonio Comelli. Delegacijo so sestavljali: Francesco De Carli, podpredsednik Deželne odbora in odbornik za planiranje in proračun; Sergio Coloni, odbornik za finance in splošne zadeve; Giovanni Cociani, odbornik za transport in promet; Nereo Stopper, odbornik za industrijo in trgovino in nekateri deželni funkcionarji. Na uradnem obisku v SR Sloveniji so bili od 9. do 11. decembra 1975.

Med bivanjem v SR Sloveniji je delegacija Deželne odbora Furlanije-Juljske krajine obiskala Furlanjsko mesto Ljubljana, Skupščino občine Velenje in mesto Kranj ter se spoznala z nekaterimi gospodarskimi in kulturnimi dosežki SR Slovenije.

Predsednik Deželne odbora Furlanije-Juljske krajine Antonia Comellija in člani delegacije je sprejel predsednik Predsedstva SR Slovenije Serzej Kraigher.

V času obiska je predsednik Deželne odbora Furlanije-Juljske krajine sprejel vodilne predstavnike italijanske skupnosti, ki živijo v Sloveniji in s katerimi se je pogovarjal o njihovih specifičnih problemih in zahtevah.

Pri razgovorih med obema delegacijama so sodelovali poleg predsednika Izvršnega sveta Skupščine SRS Andreja Marince tudi:

Rudi Čačinovič, podpredsednik Izvršnega sveta; Marjan Osolin, član Izvršnega sveta in republiški sekretar za mednarodno sodelovanje; Boris Mikoš, član IS in republiški sekretar za urbanizem; Ela Ulrih, član Izvršnega sveta in predsednica Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje; Jernej Jan, predsednik Komiteja za ekonomske odnose s tujino; Dušan Čehovin, delegat SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije; Lojze Blenkus, direktor Republiške skupnosti za ceste.

V teku razgovorov so se predstavniki Deželne odbora Furlanije-Juljske krajine in Izvršnega sveta SR Slovenije medsebojno informirali o problemih in prioritetah družbeno-ekonomskega razvoja obeh držav.

Pri obravnavanju vseh vprašanj, ki zadevajo sodelovanje dveh sosednih dežel, so predstavniki obeh strani upoštevali razlike v pristojnosti Republike Slovenije in Avtonomne dežele Furlanije-Juljske krajine ter se v zvezi s tem obvezali, da bodo opozorili Zvezni izvršni svet oz. vlado Republike Italije na tista vprašanja, katerih reševanje je v državi oz. zvezni pristojnosti.

Delegaciji sta z zadovoljstvom ugotovili, da je bilo sodelovanje med Avtonomno deželo Furlanijo-Juljsko krajino in SR Slovenijo uspešno in razvito na številnih področjih in podčrtali, da so z nedavno sklenitvijo sporazuma med Jugoslavijo in Italijo ustvarjeni še boljši pogoji za uspešno sodelovanje posebno glede vprašanj, ki zanimajo prebivalce obojestrane države.

Delegaciji sta izrazili prepričanje, da je bila s sklenjenimi sporazumi med Italijo in Jugoslavijo postavljena osnova za hitrejšo in učinkovitejšo reševanje skupnih problemov v okviru poglobljene politike prijateljskega sodelovanja. Takšno politiko odločno podpirajo tudi prebivalci SR Slovenije in AD F-JK, ki se že od sedaj prispevajo pomembnem delu Evrope in Sredozemlja, v duhu načel helsinkijske konference.

Med razgovori sta delegaciji obravnavali položaj in pogoje italijanske narodnosti v Sloveniji in slovenske manjšine v AD F-JK. Delegaciji sta z zadovoljstvom ugotovili, da postajajo narodnostne manjšine na območjih, kjer žive vse bolj aktivne in pomembne družbeno-ekonomski dejavniki ter da hkrati bistveno prispevajo h krepitvi vsestranskih stikov obojestranih območij.

Delegaciji sta soglasili, da obstoj in svoboden razvoj slovenskega oziroma italijanske manjšine v okviru ustavne ureditve in notranjega prava obojestranih držav, predstavljajo pomembno bogatstvo družbenega in kulturnega življenja, da so deželni medsebojne spoznavanja v kulturno-zgodovinski dediščini in duhovnih vrednot sosednih narodov, s čimer se krepi medsebojno razumevanje in gradijo stabilni odnosi plodnega sodelovanja.

Delegaciji tolmačita nedavno podpisani jugoslovansko-italijanski sporazum, ki ureja položaj slovenske oz. italijanske manjšine, ki ga vsaka stran uresničuje na avtonomen način in v smislu maksimalno možne zaščite, kot pomembno spodbudo in obvezo, da se v praksi dosledno uveljavljajo načela popolne zaščite manjšin, in varstva njihovega narodnostnega značaja ter jim zagotovi enakopraven razvoj v družbi, kjer žive.

V tem smislu sta delegaciji podčrtali nujnost, da Jugoslavija in Italija čimprej zagotovita, v okviru internih določil, uresničevanje zadanih nalog. SR Slovenija in AD F-JK bosta, v okviru svojih pristojnosti uresničevali določila, vsebovana v preambuli in besedilu sporazuma, pri čemer se bo AD F-JK aktivno zavzemala in posredovala pri osrednjih organih italijanske države za sprejem potrebnih zakonov.

Delegaciji sta poudarili, da sta Slovenija in Italija čimprej zagotovita, v okviru internih določil, uresničevanje zadanih nalog. SR Slovenija in AD F-JK bosta, v okviru svojih pristojnosti uresničevali določila, vsebovana v preambuli in besedilu sporazuma, pri čemer se bo AD F-JK aktivno zavzemala in posredovala pri osrednjih organih italijanske države za sprejem potrebnih zakonov.

(Nadaljevanje na 6. strani)

VPRASHANJE SPLAVA VEDNO BOLJ V OSPREDJU POLITIČNE DEBATE

V poslanskih komisijah zavrnjeno načelo svobodne odločitve ženske

Z glasovi KD, KPI in MSI zavrnjeni predlogi za spremembo člena 2 zakonskega osnutka, ki ga je pripravila ožja komisija - Odstop socialističnih poročevalcev Signorileja in Musotta - Polemični komentarji socialistov in radikalecev

RIM, 11. — Vprašanje splava stonja čedalje bolj v ospredje italijanske politične razprave, in to ne samo zaradi delikatnosti vprašanja, ampak tudi zaradi svojestranskih zavrnitev, ki se okrog tega vprašanja ustvarjajo. Osnovni sporni problem, ki ločuje demokratične od laičnih strank, kot je znano, je problem svobodne izbire nosečnice v prvih 90 dneh nosečnosti. Socialisti, socialistični republikanci in liberalci menijo, da mora biti ženska svobodna v odločanju, v ožji komisiji, ki je pripravljala zakonski osnutek o splavu, pa je prevladala teza, da mora o utemeljenosti splava odločati le zdravnik.

To vprašanje je bilo danes v središču razprave na skupni seji komisije za pravosodje in za zdravstvo poslanske zbornice. Po ostrih polemikah je bil zavrnjen predlog štirih laičnih strank glede svobodne odločitve ženske, in to z glasovi krščanske demokracije, komunistične partije in misovcev. Takoj po glasovanju sta socialistična poročevalca o zakonskem osnutku, Signorileja in Musotta, odstopila s te funkcije.

Signorileja je v izjavi za tisk poudaril, da bi ne mogel poročati v parlamentu o zakonskem besedilu, s katerim ne soglašata, ker izključuje svobodno izbiro ženske. Dodal je, da se bo bol socialistov za pravičen zakon o splavu nadaljeval in da so še možne naprednejše rešitve. Posl. Fortuna pa je izjavil, da je pričakovano, da se bo kaj takega zgodilo. Z današnjim glasovanjem — je dodal — je bila odpravljena svoboda ženske. »Težko bo ustvariti tank konvergenca med obema najmočnejšima strankama, če se ne mobilizirajo vse ženske v državi«.

Končno je radikalna stranka objavila poročilo, v katerem ugotavlja, da namen zakona, ki se rojeva, ni toliko odpraviti skrivni splav, kolikor odredi pravico do izvedbe referenduma o splavu. Po mnenju radikalne stranke zavestnost med KD in KPI ne pomeni zgodovinskega kompromisa, ampak »neokondornatno operacijo na reakcionarni in transformistični zgodovinski liniji pakta Gentiloni in klerofašističnih paktov Lateranov«.

O vprašanju splava je danes razpravljalo tudi ustavno sodišče, ki se mora izreči o ustavnosti referenduma za odpravo obstoječe zakonodaje o prekinitvi nosečnosti. Sodniki so ves dan razpravljali, vendar niso mogli najti skupne rešitve. Zato re bodo ponovno sestali jutri zjutraj.

Končana seja vodstva PSI

RIM, 11. — Po izčrpnem razpravi o večerjanjem De Martinovemu ročilu, v katero so posegli vsi naj-

Predsednika Comelli in Marince med razgovori v Ljubljani. Na levi podpredsednik deželne odbora De Carli. (Foto Pavonello)

VPRASHANJE SPLAVA VEDNO BOLJ V OSPREDJU POLITIČNE DEBATE

V poslanskih komisijah zavrnjeno načelo svobodne odločitve ženske

Z glasovi KD, KPI in MSI zavrnjeni predlogi za spremembo člena 2 zakonskega osnutka, ki ga je pripravila ožja komisija - Odstop socialističnih poročevalcev Signorileja in Musotta - Polemični komentarji socialistov in radikalecev

vidnejši strankni predstavniki, med njimi tudi predsednik stranke Nenni, se je danes zaključila seja vodstva PSI s soglasno odločitvijo dokumenta, ki odobrava tajništvo poročilo. Resolucija ugotavlja, da je kriza v državi vedno hujaša, da razprava med političnimi silami napreduje zelo počasi, medtem ko je vladna akcija neustrezna na vseh področjih in to predvsem zaradi pomanjkanja odgovorov na predloge, ki jih je že prejšnje poletje dala socialistična stranka in po katerih naj bi ljudska volja, kakršna se je pokazala 15. junija, dobila konkreten izraz. Na koncu resolucija poudarja, da bo šele strankni kongres nakazal politične perspektive in sprejel ustrezne sklepe. Prevladala je torej De Martinova teza, po kateri socialisti vsaj do kongresa ne bodo splošili pobud za odprte vladne krize.

Danes se je sestalo tudi vodstvo PSDI, ki je sklenilo, da bo strankni vsedravnji kongres od 10. do 15. marca v Firencah. Vsekakor pa bodo dokončno odločitev sprejeli na prihodnji seji vodstva, ki bo v začetku januarja. Vodstvo je tudi zavrnilo odstop namestnika tajnika Nicolazija, ki pa je poudaril svoj namen, da zapusti funkcijo, nakar je bil njegov odstop sprejet.

Trg Fontana: šest let izkrivljanja resnice

12. decembra 1969 ob 16.30 je silovita eksplozija pekarskega stroja v Kmečki banki na Trgu Fontana v Milanu ubila 16 ljudi, katoliško sto pa je bilo ranjenih. Ta datum je postal mejnik v najsodobnejši italijanski zgodovini, prelomnica, ki pomeni začetek strategije terorja z vsemi tragičnimi posledicami, ki jih vsi dobro poznamo. Pokolu v Milanu so sledili drugi, prav tako divji izpadi fašističnih teroristov, ki so menili, da nekega desetletja človeških žrtev dovolj, da se premakne os italijanskega političnega življenja na desno in da se ustvarijo pogoji za nastop »smolne glade«, predsedniške republike De Gaullevega tipa, ki sta jo teoretizirala Rinaldo Ossola in Edgardo Sogno. Predlogo bi bilo naštevati vse zločine, s katerimi so si v zadnjih šestih letih omadeževali roke fašisti in njihovi močniki varuhi, predlogo bi bilo opisati v niti črne mreže, ki jo je fašistični pokop spredel po Italiji.

Predlogo, pa tudi izredno težko, kajti vsa resnica ni še prišla na dan, čeprav je od prvega terorističnega izpada na Trgu Fontana minilo šest let, dolgih šest let, »v odliki zločini, ki so vključili pekarski stroj, niso bili kaznovani in mogotci, ki za kulismami načrtovaljo strategijo napetosti in terroja, niso bili še odkriti. Šest let, v katerih je pešiča pogumnih

sodnikov, ki se niso hoteli iznevoliti svoji vesti ter obljubi, da bodo spoštovali ustavo, trudoma odkrivali drobce zločinskega načrta, s katerim so zamrežili Italijo. Rezultat tega napornega dela je obenem skromen in velik; skromen, ker sedijo za rešetkami le maloštevilni fašistični teroristi in posledicami, ki jih vsi dobro poznamo. Pokolu v Milanu so sledili drugi, prav tako divji izpadi fašističnih teroristov, ki so menili, da nekega desetletja človeških žrtev dovolj, da se premakne os italijanskega političnega življenja na desno in da se ustvarijo pogoji za nastop »smolne glade«, predsedniške republike De Gaullevega tipa, ki sta jo teoretizirala Rinaldo Ossola in Edgardo Sogno. Predlogo bi bilo naštevati vse zločine, s katerimi so si v zadnjih šestih letih omadeževali roke fašisti in njihovi močniki varuhi, predlogo bi bilo opisati v niti črne mreže, ki jo je fašistični pokop spredel po Italiji.

Preiskave o vseh terorističnih izpadih, ki so sledili Trgu Fontana, so pokazale, da so ti tragični dogodki tesno povezani s prvimi členom v verigi. To pa pomeni, da je resnica o Trgu Fontana ključ, da ne bi »vzgnemili« italijanskega ljudstva s prevleko iz zločinskega jezika, ki jo je prevzel naloge, da utopi v togem in »formalističnem tolmčenju« zakona preiskave, ki so se prevlečile približale resnici. Glavni krivci je vlada, ali bolje demokratski ministri, ki so onemogočili, da bi prišla resnica na dan.

V tem pogledu je naravnost izgledano primer sedanjega ministrskega predsednika Mora, ki je vselej pazil, da ne bi »vzgnemili« italijanskega ljudstva s prevleko iz zločinskega jezika, ki jo je prevzel naloge, da utopi v togem in »formalističnem tolmčenju« zakona preiskave, ki so se prevlečile približale resnici. Glavni krivci je vlada, ali bolje demokratski ministri, ki so onemogočili, da bi prišla resnica na dan.

POLEG POROČILA O PRIPRAVAH NA KONFERENCO EVROPSKIH KP

Gospodarska in kadrovska vprašanja na dnevnem redu predsedstva CK ZKJ

V prihodnjem letu se bo Jugoslavija morala soočiti z mnogimi objektivnimi gospodarskimi težavami - Nujno pravočasno sprejeti ukrepe za uresničenje resolucije o gospodarskem in družbenem razvoju v letu 1976

(Od našega dopisnika)
 BEOGRAD, 11. — Na današnji seji predsedstva centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije — vodil jo je predsednik Tito — so obravnavali idejno politična vprašanja gospodarske politike v tem in prihodnjem letu in aktualna vprašanja s področja kadrovske politike. Predsedstvo je sprejelo sklepe o nalogah zveze komunistov pri graditvi in uresničevanju kadrovske politike ter odobrilo delo in poročilo delegacije ZKJ o pripravah na konferenco komunističnih in delavskih partij Evrope.

O seji so objavili uradno sporočilo, v katerem je med drugim rečeno:

»Predsedstvo je ocenilo, da je z akcijo delavskega razreda in delovnih ljudi v organizacijah združenega dela, z aktivnostjo zveze komunistov in drugih družbeno-političnih organizacij in organov družbeno-političnih skupnosti letos na nekaterih pomembnih sektorjih zaustavljeno nadaljnje poglobljanje neugodnih težav v gospodarskih gibanjih in da so doseženi pozitivni rezultati v proizvodnji, zunanjetrgovinski menjavi, v porastu zaposlenosti, zaviranju rasti cen in drugem. Pomembna dejavnost poteka tudi pri nadaljnji graditvi gospodarskega in političnega sistema na podlagi ustave. Ta pozitivna gibanja bi bila lahko bolj izrazita, če bi bila akcija vseh subjektivnih sil na vseh ravneh bolj intenzivna, organizirana in usklajena«.

»Predsedstvo CK ZKJ meni, da bo Jugoslavija v naslednjem letu soočena z mnogimi objektivnimi gospodarskimi težavami in da je nujno nadaljevati in okrepiti dejavnost za uresničevanje sklepov desetega kongresa ZKJ in stališč 11. seje predsedstva. Predvsem v smeri nadaljnje krepitve in razvijanja družbene vloge in položaja združenega dela, ustreznega povečanja proizvodnje in izvoza, dviga storilnosti dela na tej podlagi in v tem sorazmerno rasti dohodka in življenjskega standarda, ter v smeri zmanjševanja deficita v plačilni bilanci, hkrati je treba voditi odločno bitko za nadaljnje stabiliziranje gospodarskih gibanj. Za zmanjševanje inflacije, s tem, da se upošteva vlaganja za spremembe strukture gospodarstva, za odpravljanje nepokritih investicij in gibanje splošne in skupne potrošnje počasneje od rasti družbenega proizvoda«.

»Predsedstvo CK ZKJ se je seznanilo z osnovnimi smerni iz osnutka resolucije o skupni politiki gospodarskega in družbenega razvoja Jugoslavije v letu 1976. Ocenilo je, da je nujno pravočasno sprejeti vse ukrepe, sporazume in dogovore za njeno uresničevanje«.

»Predsedstvo CK ZKJ je obravnavalo in odobrilo tudi delo in poročilo delegacije ZKJ o sestanku redakcije komisije, ki se je ukvarjala s pripravami na konferenco komunističnih in delavskih partij Evrope in je bil od 17. do 19. novembra v Berlinu«.

O idejno-političnih vprašanjih gospodarske politike v tem in prihodnjem letu je na začetku današnjega seje predsedstva govoril član izvršnega komiteja Munir Meshiovič. Med drugim je dejal, da napori in spremembe na tem področju ne spremljajo ustrezni materiali us-

činki. Vendarle pa so ti napori prispevali, da je bilo na nekaterih pomembnih področjih gospodarskega življenja preprečeno nadaljnje poglobljanje negativnih težav in pojavov, ki so bili značilni za začetek tega leta. Tedaj se je Jugoslavija soočila z zapletenimi gospodarskimi in socialnimi problemi, ki so se zrcalili v visoki rasti inflacije, cene in življenjskih stroškov, v čezmerni potrošnji, neugodni zunanjetrgovinski menjavi in povečanju pri-manjkljaja v plačilni bilanci države. »Zato je bilo težišče naše dejavnosti«, je poudaril Meshiovič, »zavna na laju za odpravljanje teh neugodnih težav, pa tudi za uresničevanje ciljev gospodarske politike gospodarskega in družbenega razvoja v tem letu ne bodo uresničene. Kljub temu doseženi rezultati, zlasti v dejavnosti v drugem polletju — spodbujena je bila ta dejavnost s stališči 11. seje predsedstva CK ZKJ in z ukrepi zveznega izvršnega sveta in drugih dejavnikov — prirajo o določenih pozitivnih gibanjih na posameznih področjih. To se nanaša predvsem na pozitivne spremembe v zunanjetrgovinski menjavi, pa tudi na področje cen, katerih gibanje je mirnejše kot pa je bilo predvideno v dogovoru o izvajanju politike cen za leto«.

V nadaljevanju uvodnega govora je Meshiovič opozoril, da »kljub naporem in velikim rezultatom, ki so doseženi v usklajevanju sistema z ustavo in v oblikovanju politike razvoja, vstopamo v leto 1976 brez srednjeročnega razvojnega načrta, z visoko stopnjo inflacije, pa tudi brez končanega usklajevanja gospodarskega sistema z ustavo in z drugimi resnimi problemi, ki so se pokazali letos«. Po besedah govornika to opozarja na zapletenost gospodarskih problemov v prihodnjem letu in na potrebo po bolj odgovornem zavzemanju za učinkovitejšo reševanje teh problemov.

Meshiovič je v referatu podčrtal tudi najbolj pomembne naloge v prihodnjem letu. Pri tem je navedel boj za nadaljnji razvoj združenega dela na ustavnih temeljih, za spreminjanje obstoječih in graditev celotnih samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov. V zvezi s tem pa boj za nadaljnjo dinamično rast proizvodnih sil, za zmanjšanje stopnje inflacije. »Pred nami so velike naloge tudi na področju nadaljnje dinamične rasti proizvodnje in gospodarske dejavnosti v celoti, spravljanje vseh oblik potrošnje in realne okvire in nadaljnja krepitve izvoza in odločneje preprečevanje nepotrebnega uvoza, da bi ohranili zunanjo likvidnost države in uresničili nadaljnjo rast standarda delovnih ljudi«, je naglasil Meshiovič.

VLADO BARABAŠ

NAVARRO NI ZADOSTIL PRIČAKOVANJEM DEMOKRATIČNE OPOZICIJE

Razočaranje v Madridu ob sestavi nove vlade

Navezava tesnejših stikov z Evropo in NATO poglavitna naloga novega Navarrovega kabineta

MADRID, 11. — Medtem ko so v vsej Španiji v teku protestne stavke, s katerimi delavci zahtevajo politične svobode in pa osvoboditve političnih ječnikov, so v Madridu uradno sporočili, da je predsednik Carlos Arias Navarro sestavl nov špansko vlado. Uradnega seznama novih ministrov še ni, objavili ga bodo po vsej verjetnosti v teku jutrišnjega dne, prve vesti iz španskega glavnega mesta pa pravijo, da je Arias Navarro v bistvu razočaral tiste, ki so upali v korenite spremembe v vladi, do katerih je sicer baje prišlo, vendar samo kar zadeva imena, nikakor pa ne kar zadeva gledanje na špansko politično realnost.

Po teh vestih bosta nova ministra za zunanje in za notranje zadeve Jose Maria De Arleza oz. Manuel Fraga Iribarne, od katerih bo slednji veljal podpredsednik vlade. Prvi podpredsednik vlade bo general Fernando De Santiago, minister brez listnice. S tem je vojska dobila v španskem življenju novo vlogo, ki je pod Francmom ni imela. Prevladuje mnenje, da bo naloga podpredsednika ministrskega sveta koordinirati delovanje ministrstev treh rodov vojske, da bi postopoma tudi v Španiji ustanovili enotno obrambno ministrstvo.

Zunanje ministrstvo bo prevzel, kot rečeno, Jose Maria Arleza. Gre za zelo izkušnega diplomata, ki je bil veleposlanik v Argentini, v Washingtonu in v Parizu. V vsakem od treh veleposlanštev je odigral za Španijo izredno pomembno vlogo. V Argentini je namreč v prvih povojnih letih zagotovil Španiji oskrbo s hrano, ki je takrat v Evropi, še zlasti pa v revni Španiji, primanjkovala. V Združenih državah Amerike je izdelal gospodarske in vojaške dogovore med obema državama, medtem ko je v Franciji vzpostavil prve stike s socialističnimi državami. Njegova poglavitna naloga v funkciji zunanjega ministra bo vsekakor skušati doseči približanje med zahodno Evropo in NATO ter Španijo, kar je edini izhod iz trajne gospodarske krize, v kateri se nahaja država. O tem soglasja vse španski tisk, ki se dvajset dni po-udara, da je treba čimprej zavzeti tesnejše stike z Evropo. Arleza naloge vsekakor ne bo lahka: moral bo omiliti mnoga nasprotja v notranjosti države in pa doseči vsaj prve korake na poti k liberalizaciji še bo hotel doseči kakršnokoli integracijo v evropsko stvarnost.

Drugi podpredsednik vlade in notranji minister Manuel Fraga Iribarne bi v preteklosti nikoli ne mogel priti do tega ministrstva. Tudi zanj velja ugotovitev, da gre za izredno izkušnega diplomata, veleposlanika, bivšega ministra za informacije in turizem. Iribarne je izdelal toliko kritiziran zakon o tisku, ki bi ga, po njegovih besedah, sedaj bilo potrebno sestaviti znova, ali pa ga odpraviti. Fraga Iribarne je avtor številnih političnih esejev, v katerih govori o poti, ki je po njegovem mnenju najbolj primerna, da bi dosegli demokracijo in splošno sožitje. Zdanje case je imel stike z vsemi področji političnega življenja, tudi s predstavniki komunistične partije, kot je sam izjavil. Kot notranji minister bo imel zelo pomembno nalogo, da vzpostavi dialog med vlado in demokratsko opozicijo, ki je v Španiji še vedno ilegalna. Nikakor pa ne izključuje možnosti, da bi sklenil ohraniti represivne ukrepe na sedanjavi ravni.

Politični opazovalci v španskem glavnem mestu ugotavljajo, da je bila sestava vlade izredno težavna. Arias Navarro je imel najtežje naloge v svoji politični karieri. V prihodnjih dneh bomo videli, če se bo nova španska vlada, ki jo prisegla v soboto, napotila po poti liberalizacije in demokracije, ali pa se bo odločila za nadaljevanje represije.

RIM, 11. — Sekretar španske komunistične partije Santiago Carrillo je dopotoval danes v Rim iz Pariza. V italijanskem glavnem mestu se bo v nedeljo udeležil manifestacije solidarnosti s španskim ljudstvom, ki jo prireja KPI. Ob prihodu v Rim je Carrillo sprejel načelnik zunanje-politične sekcije KPI Segre,

porom in velikim rezultatom, ki so doseženi v usklajevanju sistema z ustavo in v oblikovanju politike razvoja, vstopamo v leto 1976 brez srednjeročnega razvojnega načrta, z visoko stopnjo inflacije, pa tudi brez končanega usklajevanja gosp

POMEN NEDAVNEGA FORDOVEGA OBISKA V AZIJSKI VELESILI

Kitajska - bodoči naftni velikan?

Odkrivanje novih ležišč «črnega zlata» in gradnja prvega modernega naftovoda - Z novimi vrelci bi proizvodnja nafte lahko do leta 1988 dohitela sedanjo proizvodnjo Saudove Arabije - Nafta kot politično orožje tudi za Kitajsko

Nedavni obisk ameriškega predsednika Forda v LR Kitajski spada v širšo kampanjo za prededniške volitve v ZDA, je pa istočasno razlog, da se je v svetu, in še posebej v ZDA, močno povečalo zanimanje za vse, kar je kitajskega.

Ameriška revija Newsweek je pred kratkim v tej zvezi objavila obširno studijo o LR Kitajski kot bodočem velikanu v naftni industriji, kar naj bi imelo daljnosežne posledice v svetu.

Centri največje naftne dejavnosti v RL Kitajski so sedaj v mrzlih vodah zaliva Po Haj ob severni obali in v pokrajini Tačing, v bližini mesta Harbin in meje s SZ. Iz te pokrajine bo skupaj do Pekinga v kratkem dokončan 1600 km dolg naftovod, prvi res moderen naftovod na Kitajskem. Velika dela so v teku tudi v bližini Sanghaja, kjer gradijo veliki naftno-kemijski kombinat. Izvedenci imajo vtis, da postaja nafta prva skrb kitajskih voditeljev in mnogi računajo, da bo v določenem času Kitajska postala pravi velikan na tem področju.

Kitajci v resnici še ne vedo kakšne so njihove zaloge črnega zlata na kopnem in ob obalah. Ocene so tveganje tudi iz geoloških vidikov. Japonci pa so kljub tej negotovosti že izdelali dolgoročne načrte in studije, ki predvidevajo za svojo industrijo kitajsko nafto namesto arabske. Kitajci so doslej krepili japonski optimizem tudi zaradi protisovjetske politike in skušali odtegniti njihovo zanimanje od bolj konkretnih sibirskih bogastev. Zahodne petrolejske družbe za sedaj še ne verjamejo v kitajsko bogastvo in v tehnično sposobnost, nekateri člani ameriške vojnške mreže pa ocenjujejo na skoraj 8 milijard ton nafte samo na kopnem, kar bi bilo enako skupnim zalogam Severnega morja v Evropi in severne obale Aljaski v Ameriki. Če bi tak optimizem veljal tudi za morje, bi utegnile kitajske zaloge ustrezati zalogam na Bližnjem vzhodu.

Ne glede na predvidevanja je v bolj skromni obliki kitajski naftni razvoj v polnem teku. V zadnjih 10 letih se je proizvodnja povečala letno za 20 do 25 odst. in bo do konca leta LR Kitajska načrpala že približno 80 milijonov ton nafte. S tekočimi raziskavami na 60 različnih krajih bi utegnili proizvodnjo do leta 1990 doseči 200 milijonov ton, do leta 1988 pa pri letnih 400 milijonih ton dohiteti sedanjo proizvodnjo Saudske Arabije.

V letih, ko nafta igra tako veliko vlogo, bi moral tak razvoj pomeniti nadaljnji korak na poti industrializacije in bi mogel prinesiti državi blaginjo tujih plačilnih sredstev za še nerazvito zunanjo trgovino. Dejstvo, da LR Kitajska ni članica OPEC, bi omogočalo tudi izvažanje nafte po »prijateljskih« cenh s pogojem širše mednarodne politične podpore.

Ta fantastična uganjaba pa ne bodo tako hitro postala stvarnost. Tehnološka raven pri raziskovanju, črpanju in čiščenju je namreč še zelo nizka in dramatično pomanjkljiv je tudi sistem prevoza. Ob današnji politiki, ki stremi po razvoju brez tuje pomoči in zadolževanja, so bile preči omejene možnosti daleč preoptimišne.

Zanimivo je, da so Kitajci v začetku 16. stoletja odprli vrjetno prvi naftni vrelci na svetu, po zmagi revolucije pa so leta 1950 oskrbovali lastno industrijo le s tretjino potrebne nafte, medtem ko je ostala prihajala iz Sovjetske zveze. Po mnenju večine zahtodnih geologov je Kitajska iz teoretskega vidika revna z ležišči nafte, delno pa so Kitajci ta pesimizem ublažili s protiteorijo geologa Li Šu Kuanga, ki trdi, da zaradi različne življenjske dobe tega dela sveta ne morejo povsod veljati enaka načela. Njegova trditve je dobila stvarno podlago, ko so leta 1963 v pokrajini Tačing, ki nudi zelo slabe terenske pogoje, prišli do nafte in je vlada slovesno izjavila, da glede nafte ni več odvisna od tuje pomoči.

Nadaljnja ležišča v krajih Tangkang in Šeng Li ob zalivu Po Haj so ustvarila nenavaden naftno blagostanje. Ta področja so danes tipična za kitajsko gospodarstvo, ki sloni na samostojnosti. Medtem ko tehniki črpajo nafto, se med vrelci njihove žene, otroci in kmeti ubadajo s poljedelstvom. Gorivo za domače potrebe prihaja iz plina, ki uhaja med črpanjem. Razen stolpov za vrtnje so skoraj vse druge naprave pod zemljo, zaradi požarov in zaradi — tako pravijo Kitajci — morebitnih sovjetskih napadov. Naprave na teh naftnih področjih so sicer pomanjkljive ali vsaj raznolike, od zelo modernih do 20 in več let starih. Pomanjkanje primerne tehnologije za črpanje na morju je na primer prisililo

Kitajce, da so v zalivu Po Haj z mamutskimi akcijami zasuli del morja in na pridobljeni površini namestili običajne naprave za talno vrtnanje.

Kljub vsem težavam se raziskovanje in črpanje razvijata vsepovsod, od skrajnega severa do otokov Paracel v Južnem Kitajskem morju, v skladu z japonskim zagotovilom Ču En Laja, da bo po letu 1990 LR Kitajska med prvimi gospodarskimi silami na svetu. Poraba naftnih izdelkov je doma sedaj še omejena, ker industrija v veliki meri sloni na premoгу, večje potrebe tudi po plastiki in gnojilih pa bodo brez dvoma pripeljale v ospredje nafte.

Drugo važno vlogo bi morala odigrati kitajska nafta kot izvozna postavka. Zaradi upadanja zanimanja za kitajsko blago se je državna blagajna znašla v hudih valutnih težavah in brez sredstev za nakup drage tehnologije. Lani leto so Kitajci te težave ublažili z izvažanjem zlata, bolj redno pa bi morala za tujo valuto skrbeti nafta. V tekočem letu naj bi znašal kitajski dohodek za nafto 800 milijonov dolarjev ali desetinko vsega izvoza. Delež nafte bi se moral še povečati, ni pa še povsem jasno, če se bo Kitajska omejila na prodajo surove nafte ali pa bo z graditvijo rafinerij izvažala tudi naftne izdelke.

Podobno kot Arabci uporabljajo tudi Kitajci nafto za diplomatski pritisk. To naj bi veljalo na primer za DR Vietnam in za LR Korejo, ki se sicer izogibata prevetli navezanosti na Kitajsko, v zadnjih mesecih pa je nafta namazala kolesa tudi za zblizanje s Filipini in s Tajsko. Filipini uvažajo trenutno iz Kitajske 7-8 odstotkov svojih potreb. Tajci pa so nafto dobili po posebno dobri ceni, ker so se prižili, da je kakovost slabša in nadpovprečno obremenjuje njihove rafinerije. Japonci kupuje za sedaj od LR Kitajske 8 milijonov ton nafte letno, kar je cena za diplomatsko zblizanje. Za Kitajsko predstavlja ta količina 80 odstotkov celotnega

izvoza, v petih letih pa naj bi se količina povečala na 35 do 50 milijonov ton. Problem so v glavnem cene. Od bogate Japonske zahtevajo Kitajci običajne cene, češ da se že itak veliko prihrani pri prevozu. Pogajanja za večji razvoj tega prometa bodo gotovo trda. Cena kitajske nafte naj bi vplivala tudi na morebitne nakupe s strani ZDA, ki se za to zanimajo. Kupca, kot sta Japonska in ZDA, pa bosta terjala od Kitajske velik napor glede prevoza. Kitajci v svojih pristanišnih lahko sprejmejo tankerje z največ 50.000 tonami nosilnosti, zaradi ekonomičnosti pa pridejo danes v poštev veliki po 250 tisoč ton nosilnosti. Črpanje in natovarjanje na odprtem morju je danes za Kitajce še težko, ker si še ne morejo privoščiti gradnje ustreznih naprav, za nakup v tujini pa nimajo dovolj denarja.

Raziskave so pokazale, da je kitajska nafta posebne vrste. Vsebuje manj žvepla in drugih uma-

zanjih snovi, ima pa tudi veliko parafina, ki se polagoma strdi in delno zamaši naprave. Tajci so se zaradi tega že odpovedali uvozu iz Kitajske, filipinske rafinerije pa so priznale, da kitajsko nafto mešajo z arabsko, da bi ublažile škodo. Avstralija je zaradi tega odklonila kitajske ponudbe in edino Japonci si preveč ne belijo glave, ker je njihova tehnologija tudi v tem oziru na primerni višini. Tožilo je zaradi večjih stroškov pri čiščenju.

Med Fordovim obiskom v Pekingu je bila nafta na dnevnem redu tudi zaradi sporov Kitajske s Formozo in Južno Korejo. Ta dva smrtna sovražnika sta namreč dala v najem ameriškim družbam ležišča v spornih vodah. Ameriška vlada je že prepračila dve družbi naj ne ribarita v kalnem, prisotnost oboroženih ladij na prirediteljskih področjih pa ne obeta hitre rešitve.

B. KRIZMAN

NOVA ZBIRKA CANKARJEVE ZALOŽBE «SVET V VOJNI»

Heroizem ljudi in dežel v boju

V šestih knjigah prikazani nemški napad na Drvar, zračna bitka za Anglijo, boji puščavskih diverzantov v Afriki, napad na francosko luko Saint Nazaire, zarota proti Hitlerju in boji britanskih komandosov v Burmi proti Japoncem

Cankarjeva založba je izdala šest knjig svoje nove zbirke SVET V VOJNI. Knjige te zbirke niso niti posebno obširne, niti niso kake velike dela, ki bi zgodovinsko, znanstveno ali v obliki spominjskih zapisov samih udeležencev obravnavala posamezne dogodke ali obdobja iz druge svetovne vojne. Gre večinoma za knjige, ki so bile napisane za najširši krog bralcev za ožvitev spomina na bur-

ne vojne dogodke, za informacijo mladini in za počastitev nekdanjih junakov.

Naj na prvem mestu omenimo knjigo z naslovom DRVAR, ki jo je napisal novinar Miran Šattler. Ta je že v časopisu Nedeljski dnevnik objavljaval feljtonistično napisano delo v zvezi z dogodki ob znanem nemškem napadu na glavni štab NOV in POS v Drvaru, maja leta 1944. Delo je zdaj iz-

šlo v knjigi, ki na dobrih 200 straneh v zanimivi pripovedni obliki govori o pripravah na ta napad, o napadu samem, o pripravah partizanov, o krvavih spopadih in o uničenju Nemcev, ki seveda, kot je znano, svojega cilja, da bi ubili ali ubili maršala Tita, niso dosegli. Ker se pri tem avtor poslužuje sovraniškega kosa, ki nasega grediva, je knjiga nadvse zanimiva, zlasti še, ker besedi do polnjuje veliko slik. Tekst sam je sicer reportažen, napisan brez posebne poglobljene analize in ostaja pri prikazu zunanjih dogodkov, manj pa razglablja o vzrokih, a je vendar dragoceno pričevanje o usodnih dogodkih v našem osvobodilnem boju.

Druga knjiga je knjiga z naslovom ZRACNA BITKA ZA BRITANLJO. Napisal jo je Edvard Bishop, prevedla pa Alenka Glavan Vrtovec. V tej knjigi je prikazana bitka za Anglijo, bitka, ki so jo razredčeni in nezadostno opremljeni in izkušeni britanski piloti vodili od julija do novembra 1940. To je bil tisti čas, ko so se Angliji po porazu Francije znašli sami brez zaveznikov kot edini nasprotniki zmogovite nemške armade. Nemci so tedaj napovedovali invazijo na britanski otok in so silovito bombardirali angleška mesta, pristanišča in letališča. Britanci pa so se krčevito branili in s peščico letalcev dosegli v obrambi domovine neverjetne uspehe. Dosegli so, da so Nemci odložili, potem pa povsem opustili, napad na Veliko Britanijo in da so slednjič z nastopom zimskih novembrskih dni končali tudi z letalsko ofenzivo na svojem nasprotniku. Bitko za Britanijo so Britanci uspešno dobili. Kronološki boj teh dogodkov s pripravami na eni in na drugi strani nam posreduje knjiga, ki jo imamo zdaj pred seboj. Knjiga nam sicer ne

RADIO VELEIZIJA

PETEK, 12. DECEMBRA 1975

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

- 12.30 Poljudna znanost - Michelangelo - Raffaello
- 12.55 Dečki na morju, dokumentarec
- 13.25 Vremenska slika
- 13.30 DNEVNIK, Danes v parlamentu
- 17.00 DNEVNIK
- 17.15 Program za najmlajše
- 17.45 Program za mladino
- Ridolini išče zaročenko
- 18.15 Nabožna oddaja
- 18.45 Poljudna znanost: Aspekti Kube
- Italijanske kronike, Danes v parlamentu in Vremenska slika
- 20.00 DNEVNIK
- 20.40 Tedenske aktualnosti
- 21.45 Totalna glasba
- S poezijo «Stavka» Pabla Nerude v podajanju Simona Caucia se začne četrti in zadnje nadaljevanje programa Giorgia Gaslinija, ki ima za temo «Delavski svet». Totalna glasba pomeni namreč odpiranje novim socialnim izkustvom, ki predvidevajo tudi nov ambient poslušalcev in drugačen način sprejemanja. Na programu bodo še pesmi «Zasedena tovarna» Giorgia Gaslinija, serija ljudskih balad v izvedbi Milve, simfonična pesnitev «Murales» ter poezija «Massa» Cesarja Valleja in druge
- DNEVNIK in Vremenska slika

DRUGI KANAL

- 10.55 - 12.00 Evrozivija - Zimski šport - Svetovno prvenstvo v smučanju za moške - Prenos iz Madonne di Campiglio
- 17.00 Konjske dirke
- 17.30 Svetovno prvenstvo v smučanju za moške (ponovitev)
- 18.45 Športni dnevniki
- 19.00 Più vicini alla realtà
- Zadnji od starih dokumentarcev o vzgoji v okviru programa «Od otrok za otroke» v okviru mednarodnih izmenjav. Tokratni dokumentarec je iz ZDA in prikazuje šolo, ki skuša spodbujati stik z realnostjo s pomočjo video-etap. Doraščajoči mladinci se spopadejo z različnimi problemi ameriškega življenja in o tem pripravljajo sami televizijske programe. Tako nam pokažejo svoj odnos do problema črncev, emigracije, vojne in mamil
- 20.00 Ob 20, uri
- 20.30 DNEVNIK
- 21.00 «Il maggiore Barbara»
- Bernard Shaw hoče v tem svojem delu pokazati, kako je beda ljudja nesreča od vojne, proti obema tema pojavoma pa se je treba odlično boriti. V naslovni vlogi Barbare Undershaft nastopa Marina Malfatti, ki se v igri na koncu vsa posveti stvari družbenega in socialnega napredka revnih

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- 8.10 - 10.00 TV V SOLI: Računstvo, Rastline in živali, Ali ste vedeli, Funkcije, Promet, TV vrtec, Najlepsi šal, Angleščina, Predšolska vzgoja
- 16.20 Smuk za moške; posnetek iz Madonne di Campiglio
- 17.20 Morda vas zanima: Niko Goriš
- 17.50 Obzornik
- 18.05 Čez tri gore, čez tri vode: Oktet bratov Pirnat
- 18.40 Svet, ki nas obdaja: Makromolekule in življenje
- 19.00 Žive meje, barvna oddaja
- V živih mejah najdemo mnoge rastline in živali svoj dom, zavešča se skrivljeno in vir hrane. Prebivalci živih meja se prilagajajo okolici in dopolnjujejo drug drugega pri preskrbi s hrano in vodo ter celo s prostorom na soncu. V manjšem obsegu najdemo v živih mejah tudi značilnosti gozda, Pester, bogat, pogosto bujen in celo poldivjan je rastlinski svet. Razporejanje rastlin v plasti, tako nad zemljo, kot pod njo zelo nazorno prikaže film.
- Serijo, ki na zanimiv in slikovit način predstavlja posamezna okolja, je pripravila izobraževalna redakcija
- 19.10 Risanka
- 19.30 DNEVNIK
- 19.50 Tedenski notranjepolitični komentar
- 20.10 V vročini noči, film
- Norman Jewison je s filmom «V vročini noči» ustvaril svoj najboljši film. Leta 1967 je bil v ZDA proglašen za najboljši film leta — in ta ocena je kar primerna, saj tako dober film je malokdaj lahko gledamo.
- Zgodba o umoru Leslieja Kolberta v zakotnem mestu Sparti na jugu ZDA ni bistvena, važna so razmišljanja o rasizmu in predsodkih, ki zamegljujejo zdrav pamet.
- Truplo ubitega Kolberta, ki je hotel graditi tovarno v Sparti, je našel policaj Sam Wood. Arhetip je črna Virgila Tibsa, ki se je klatil v bližini. Groba arhetipja ni bila na mestu, saj je Virgil prav tako policaj — ekspert za uboje — iz Filadelfije. Toda to spoznanje resnice in poteka dogajanja, prav nič ne pomostavi, nasprotno — strasti se le še bolj razlamajo. Treba je še precej truda in prizadevanj, da pride resnica na dan
- 22.30 DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

- 19.00 Smuk za moške iz Madonne di Campiglio
- 19.55 Otroški kotiček, risanka
- 20.15 DNEVNIK
- 22.30 Plavi angel, celovečerni film z Marlene Dietrich
- 22.00 Pesmi in plesi Jugoslavije — Bela krajina

TRST A

- 7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.40 Radio za šole; 12.00 Opoldne z vami; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Za mlade poslušalce; 18.15 Umestnost in pridivite; 18.50 Koncertisti naše dežele; 19.10 Slovenska povojna lirika; 19.20 Jazz proti jazzu; 20.00 Sport; 20.35 Delo in gospodarstvo; 20.50 Vokalno instrumentalni koncert; 21.30 Nocoj plešimo.

KOPER

- 6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 17.30, 18.30, 20.00 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 7.40 Jutranja glasba; 9.00 Folklor; 10.00 Z nami je...; 10.35 Prisluhnimo jim skupaj; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Tretja stran; 14.10 Posle; 15.00 Polke, valčki in mazurke; 15.45 Poskočnice; 16.45 Pevec in ansambli; 17.00 Kulturna panorama; 17.10 Parada orkestralnih melodi; 17.30 Primorski dnevnik; 17.45 Glasbena glasba; 18.00 Tops-pops; 18.35 Naši zbori poje; 19.05 Prenos RL; 19.30 Lahka glasba; 20.00 Glasba in zvok.

NACIONALNI PROGRAM

- 7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila; 6.30 Jutranja glasba; 8.30 Popevke; 9.00 VI in jaz; 10.00 Pomena reportaža; 11.00 Posle; 11.30 Drugi zvok; 12.10 Koncert; 13.20 Strnjena komedija; 14.05

Glasba Divjega zahoda; 14.45 Znanstvena oddaja; 15.30 Posle; 16.30 Program za mladino; 17.05 Nadaljevanje; 17.25 Komorna glasba; 19.30 Sonetnica; 20.20 Pomorno na sporedu; 21.15 Simfonični koncert.

SLOVENIJA

- 7.00, 8.00, 9.00, 13.00, 15.00 19.00 Poročila; 6.50 Rekreacija - napotki za turiste; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo; 9.30 Jugoslovanska narodna glasba; 10.05 Po poteh odločanja; 10.15 - 11.00 Kdaj, kam, kako in po čem?; 11.05 Po Taljinih poteh; 12.10 Revija orkestrrov in solistov; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Sopek novih domačih melodij; 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 Mladina poje; 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Glasbeni intermezzo; 15.45 «Vrtljaki»; 16.45 Glasbena medigra; 16.50 Človek in zdravje; 17.20 Ob 30-letnici smrti Berta Bartoka; 18.05 Ogledalo našega časa; 18.20 Zvočni signali; 19.30 Obvestila in zabavna glasba; 19.40 Minutke z ansambлом Mihe Dovžana; 19.50 Lahko not, otroci!; 20.00 Stop-pops 20; 21.15 Oddaja o morju in pomorskih; 22.20 Besede in zvoki iz logov domačih 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Glas pred polnočjo.

Dogodki se bodo razvijali po vaših predvidevanjih. Ne odkrivajte svojih čustev.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Ne zapravljajte po nepotrebnem svojih energij. Pazite na svoje zdravje.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Ne pričakujte novih večjih uspehov. Upoštevajte nasvete, ki vam jih dajejo iskreni prijatelji.

VOĐNAR (od 21.1. do 19.2.) Imejte zaupanje v svoje predstojnike, ki vam bodo pomagali iz zagate. Posvetite se bolj družini.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Posle boste v najkrajšem času ugodno rešili. Ne izgubljajte hladnokrvnosti zaradi nekih kritik.

Na današnjem koncertu orkestra Slovenske filharmonije v Kulturnem domu bo kot solist nastopila naša znanica, pianistka svetovnega slovesa, Dubravka Tomšić - Srebotnjak. Skupno z orkestrom bo izvajala Beethovnov četrti klavirski koncert

Jutri zvečer se bodo v Kulturnem domu predstavili tržaški slovenski javnostni slovenski ustvarjalci na Koroškem. Med njimi bodo štirje literati in kar osem likovnikov. Na sliki Ernest Arhestein — Na pašo (olje 1975)

Pogovori o davkih

V decembru letni davčni obračun

Čeprav je nov način izterjevanja davka na dohodek fizičnih oseb, ki se nanaša na prejemke odvisnih delavcev in upokojencev, v veljavi za dve leti, ga prizadeži še ni mogoče domneti do potankosti. To se opaža zlasti glede končnih letnih obračunov in glede obdavčevanja 13. plače. Zaradi tega bo mo danes zadevo skušali razložiti na preprostejši način, v upanju, da bomo s tem ustregli številnim vprašanjem, ki si jih naši bralci zastavljajo. Točno poznavanje davčnega izterjevalnega sistema je neobhodno potrebno zlasti za samozaračunavanje dolgovane ga davka, ki bo stopilo v veljavo s priložnim letom, ki sicer ne bo zadevalo delovne in pokojninske prejemke, vendar bodo tudi poslednji utegnili priti v poštev ob morebitnem davčnem obremenjevanju zaradi drugih dohodkov (n. pr. od nepremičnin).

Značilnost obdavčevanja prejemkov od dela ali pokojnin je obročno mesečno pobiranje dolgovanih davkov, pa tudi prav tako obročno priznavanje pripadajočih olajšav, izračunanih v dvanajstih letnih zneskov. Dolžnost za izračunavanje in izterjevanje davčnih bremen je zakon naložil dajalcu prejemkov t. j. delodajalcu in dajalcu pokojnin t. j. davčnim namestnikom (sustituti d'impota), brez kakršne koli odgovornosti s strani prejemnikov, ki bodo kvečjemu morali predložiti davčni u pravi obračunski list, ki je znan kot obrazec 101.

Kako se torej ravna dajalec pre-

jemkov in pokojnin v svojstvu davčnega namestnika? Za boljše razumevanje moramo razdeliti te prejemke v dve skupini: v prvo prištevamo glavnino vseh prejemkov, ki se nanašajo na redne mesečne prejemke z vključitvijo izrednih ur, družinskih doklad itd.; v drugo skupino spadajo takomenavane dodatne plače, kot so 13., 14. (v trgovski stroki) itd.

Poglejmo sedaj, kako izračuna davčni namestnik davek na dohodke fizičnih oseb, ki je pravzaprav edina davščina, ki v sedanjem sistemu obremenjuje delovne prejemke in pokojnine. Ko je izračun nam znesek celotne mesečnice, se predpostavljamo, da bo le-ta izplačana v enakem znesku 12-krat na leto, kar seveda ni v največ primerih točno (povisjanje plače zaradi draginskih doklad, novih delovnih pogojev itd.). Točna enakost izplačanih obrovov se uresničuje morda samo pri pokojninah INPS, ki se normalno spreminjajo le enkrat ob začetku vsakega leta.

Redno mesečino je potrebno potemtakem pomnožiti z 12 in za podlagi davčne lestvice izračunati v dvanajstih pripadajočih davek. Primer bo ponazoril, kar smo skušali povedati z besedami. Delojemalec je v določenem mesecu prejel 250.000 lir. Kolikor bi ostala ta plača vključno z vsemi pripadki doklad nespremenjena, bi na koncu leta imel za 3.000.000 lir dohodka. Na tak letni znesek bi znašal njegov davek: 10 odst. t. j. 200.000 lir do 2 milij. lir, ter 13 odst. t. j. 130.000 lir na naslednji

milijon, skupaj torej 330.000 lir. Ker ne gre za celo leto, pač pa samo za eno mesečino, bo našemu delojemalcu davčni namestnik prisodil dvajstojino pravkar navedenega zneska, t. j. 27.500 lir. Do enakega rezultata bi prišli, če bi na prvi pas mesečnih prejemkov v iznosu 166.666 (1/12 od 1 milij.) 83.334 pa 13 odst. t. j. 10.834, skupaj 27.500 lir. Takoj moramo opozoriti, da bodo s prihodnjim letom obdavčevali z 10 ne več začetna 2 milijona, pač pa začetni pas 3 milij. lir.

Na navedeni način je dajalec prejemkov mesec za mesecem zaračunaval bruto davek. Vsem pa je dobro znano, da ima vsak davkoplačevalec pravico do določenih letnih popustov na bruto davščino. In kakor je bil davek izračunan v dvanajstih letih, tako se v dvanajstih letih izražajo tudi razni popusti. Recimo, da je naš delojemalec ali upokojenec z navedeno plačo poročen brez otrok. Vsak mesec so mu priznali 1.000 lir za proizvodne stroške, 3.000 lir osnovnega popusta; 3.000 lir, ki pripada vsem delojemalcem in upokojencem; 3.000 lir dodatnega popusta, kolikor ni presegal 4 milij. lir letnih dohodkov; 3.000 lir za željo 13.000 lir, tako da bo znašala mesečna čista davčna obremenitev 14.500 lir. Ko pa je prejel, se vred zadnjim decembrskim obromom, še 13. plačo enake višine

250.000 lir, bo davčni namestnik odtelnil vso davščino v znesku 27.500 lir brez nobenega popusta, saj se le-ti obračunavajo, kot rečeno, ob rednih izplačilih.

Tako je davčni namestnik postopal od januarja do novembra. December je mesec definitivnega obračuna. Dajalec prejemkov bo na zadnjem izplačanem obroku šeštel vse prejemke in preveril, če je bila davščina na skupen točno izračunana. V našem primeru bo opazil, da so znašali prejemki 3.250.000 lir in da bi moral biti odteljen na zadnjih 250.000 lir zaračunan z alikvoto 16 in ne 13. Zaradi tega ga bo obremenil na decembrski plači še za 3 odst. na davčnega davek, kar znaša 7.500 lir. Lahko pa bi imeli seveda tudi primer, ko bi mu morali na decembrski plači vrniti določene zneske, če bi namreč obračun pokazal, da je prejemnik med letom dolgovano davščino preplačal.

Kakor smo razložili v našem zadnjem pogovoru, bo zaradi sprememb, ki jih je mala davčna reforma vnesla na koncu leta, letošnji obračun za delojemalce in upokojence nekoliko ugodnejši. Na decembrski plači bodo priznali vsem 6.000 lir zaradi prav takravn po viška proizvodnih stroškov (od 12 na 18 tisoč lir letno), ter nadaljnjih 12.000 lir zaradi drugega po viška popusta od 36 na 42.000 lir. Jasno je, da bo te spremembe davčni namestnik pričel v celoti priznavati v običajnih dvanajstih na rednih prejemkih januar-december 1976.

Sl. Ra.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Postavite se boste po robu nekaterim čez mero ostrim kritikam. Bodite previdni pri sprejemanju novih nalog.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Ne ozičajte se preveč na ljubosumnost, ki jo povzročajo vaše ambicije. Dan je ugoden za tiste, ki se zanimajo za umetnost.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Posvetite čas reševanju nekaterih najbolj nevarnih del. Zaujete ljubljene osebi.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Dosegli boste uspeh samo, če se boste res

v delo poglobili. Pismo.

LEV (od 22.7. do 22.8.) Dan je primeren za vse intelektualne dejavnosti. Zelo spretno boste rešili neko delikatno zadevo.

DEVICA (od 22.8. do 22.9.) Pazite, da se ne boste prenegali pri sklepanju neke pogodbe. Ne bodite preveč optimistični glede priateljstva.

TEHTNICA (od 22.9. do 23.10.) Posli se bodo ugodno razvijali. Ne sprejmite nobene pobude, ne da bi o vprašanju še enkrat razmislili.

SKORPIJON (od 24.10. do 21.11.)

V POVEZAVI Z NEAPELJSKO KONFERENCO ENOTNE SINDIKALNE FEDERACIJE

Danes 8-urna stavka industrijskih delavcev za preosnovno in hitrejši razvoj gospodarstva

V Neaplju velika manifestacija, ki se je bodo udeležili delavci iz vse Italije - Vprašanja Jaga - Reševanje krize v podjetjih «Leyland-Innocenti», «Nebiolo» in «Magnet Marelli»

TRST, 11. — Jutri bodo vsa industrijska podjetja prekinila dejavnost. Sindikati kategorij (kovinarji, kemijska industrija, gradbeni itd.) so danes potrdili namreč, da bo jutrišnji dan posvečen boju za doseganje večje vladne zavzetosti do reševanja vprašanj italijanskega Jaga ter solidarnosti s tamkajšnjimi delavci, ki jim grozi nevarnost odpustov z dela, posebno v okviru multinacionalnih podjetij. Stavka, ki bo trajala 8 ur, bo zavzela v Neaplju poseben pomen, kjer bo poleg stavke v industrijskih podjetjih prišlo do zapore trgovin ter stavk v javnih uradih. Poleg tega bodo tudi javni prevozi prekinili delo za določen čas.

Predvidevanja, da bo v Neaplju tudi manifestacija, ki se je bodo udeležili italijanski delavci iz vseh italijanskih mest.

Jutrišnja stavka, ki bo zadevala okoli pet milijonov delavcev, bo potekala v znamenju solidarnosti sindikalnega gibanja z delavstvom v južni Italiji, kjer je pobuda oblasti popolnoma odpovedala na področju gospodarskega in družbenega razvoja. V južni Italiji bodo stavkali ves dan tudi kmečki delavci. Stavke se bo udeležila tudi avtonomna sindikalna organizacija Confal. Stavkovnega gibanja se bodo udeležili tudi tiskarski delavci, vendar pa v posebni obliki, da ne bi škodili službam za obveščanje javnosti ter dokumentaciji jutrišnjih dogajanj, ki bodo dosegla svoj višek z neapelsko manifestacijo.

Tudi vesdržavno predsedstvo ACLI je izrazilo svojo polno podporo veliki manifestaciji, ki ji prireja enotna sindikalna organizacija CGIL, CISL in UIL ter je pozvalo vse svoje člane, kadre na vseh ravneh in vodilne osebnosti gibanja, naj sodelujejo in podprejo to mobilizacijsko pobudo, s katero se sindikalne organizacije zavzemajo za pomembne zahteve, ki so jih odgovorni činitelji do danes preslišali.

V zvezi z neapelsko manifestacijo je konfederalni tajnik CGIL Rinaldo Scheda napisal članek, ki bo jutri objavljen v reviji «Rinascita». V članku pravi, da bo neapelska manifestacija še okrepila borbeno vo-

liti rešitve iz krize po tradicionalni poti, kar pa bi bilo nevarno za delavce in državo sprico visoke cene na družbeni in gospodarski ravni. Na konferenci za italijanski Jugi, industrijsko preobrazbo in zaposlenost v Neaplju je danes govoril podtajnik za izredne posege na Jugu Compagna, ki je izjavil, da bo ministrski svet skupno obravnaval zakon za industrijsko preobrazbo in zakon za izredne posege na Jugu na prihodnji seji ter ji potem predal v obravnavo poslanski zbornici. Vladni predstavnik je še dodal, da bo vlada poskrbela za vse pogoje, ki naj bi jamčili učinkovito politiko investicij.

Sindikalni predstavnik CISL Car-

niti je posebno poudaril potrebo po sindikalnem nadzoru nad politiko investicij, ravni zaposlenosti, nad delovnimi pogoji in premiki delovne sile. Carniti je nadalje trdil, da ne bi bilo pametno, če bi v sindikate mehanično prenesli debato, ki je sedaj v teku v političnih strankah. Sindikati morajo ostati avtonomni ter stimulirati debato v vrstah samih političnih strank.

Konfederalni tajnik UIL Rossi pa je poudaril potrebo po pospešenem gospodarskem razvoju na Jugu.

Generalni tajnik vsedržavne sindikalne organizacije FULC (enotna federacija delavcev v kemični stroki CGIL, CISL in UIL) je danes izjavil, da so problemi podjetja Pi-

relli sicer težki, toda ne neresljivi. V tej zvezi je dejal, da bo prihodnji ponedeljek večina 1380 delavcev podjetja prejela odpustniška pisma, če se ne bo zgodilo kaj novega. Dodal pa je, da bodo delavci odgovorili na morebitne odpuste z ustreznimi akcijami, ker ne bodo bili izsiljevanja multinacionalne družbe. Odpuste pa je mogoče preprečiti s ponovno proučitvijo načrta za preobrazbo, katerega izvajanje bi škodilo interesu podjetja in zaposlenosti.

Minister za delo Toros je sklical za jutri srečanje s sindikalnimi zastopniki FULC, da bi se z njimi pogovoril o perspektivah podjetja Pi-

relli. V lambratskih obratih podjetja Leyland - Innocenti je bila danes skupščina vseh delavcev. Na skupščini je pokrajinski tajnik enotne sindikalne organizacije Pizzinato poročal o včerajšnjem rimskem srečanju z ministrom Torosom in predstavnikoma industrije. Delavci so izrazili svoje nezadovoljstvo, ker na srečanju niso bili sprejeti dokončni sklepi. Novo srečanje na ministrski ravni bo v prvih dneh prihodnjega tedna. O srečanju samem bodo delavci ponovno razpravljali prihodnji ponedeljek.

Se vedno je v teku spor v podjetju Nebiolo, ki proizvaja tiskarske stroje. Ministrstvo za delo se je sicer poskušalo preprečiti odpust 230 delavcev, toda obstajajo še razne težave pri vprašanju integracijske blaginje.

Posetive rezultate so dosegli na ministrstvu za delo v zvezi s sindikalnim sporom v podjetju «Magnet Marelli». Podjetje ne bo odpustilo delavcev z dela, a prihodnje leto jih bo še nekaj sprejelo.

Posvet o vlogi INPGI

TRM, 11. — Davi se je v rimskem hotelu «Parco dei principi» začel posvet, ki ga prireja zavod za socialno skrbstvo za časnikarje INPGI na temo «Autonomni socialni zavodi jamci avtonomije časnikarjev». Namen posveta je seznaniti javnost in politike s problemi zavoda INPGI, neodvisnost katerega — kot je poudaril predsednik Della Riccia — je eno od največjih jamstev za svobodo tiska, ker zagotavlja časnikarju ekonomsko neodvisnost in s tem tudi svobodo dela.

Tajnik časnikarskega sindikata Luciano Ceschia pa je v svojem posegu poudaril, da so novinarji pripravljani braniti svoj zavod ter je pozval vse demokratične sile, naj jim pomagajo v tem boju, ki je med drugim tudi boj za svobodo tiska.

TRM, 11. — Predsednik KPI Luigi Longo se je sestel danes v Rimu s staro špansko borko Dolores Ibarruri, ki je trenutno v Italiji kot gost komunistične partije. Med pogovoroma se spopadla s težavami, ki jih povzroča izredna situacija v Španiji, ki jo povzroča izredna situacija v Španiji, ki jo povzroča izredna situacija v Španiji.

PEKING, 11. — Sen. Fanfani je dopotoval danes v Peking, kjer se bo držal nekaj dni na zasebnem obisku. Pričakujejo, da se bo Fanfani sestel z nekaterimi kitajskimi političnimi osebnostmi.

MOSKVA, 11. — Generalni tajnik KP SZ Leonid Brežnev se je vrnil v Moskvo iz Varšave, kjer se je udeležil sedmega kongresa tamkajšnje enotne delavske partije.

TISKOVNA KONFERENCA GLASNIKA TAJNIŠTVA ZA ZUNANJE ZADEVE SFRJ

Jugoslavija odločno podpira boj Angole proti zunanjim in notranjim nasprotnikom

Odločna obsodba indonezijskega vdora v Vzhodni Timor - 16. decembra Sihanuk v Jugoslaviji

(Od našega dopisnika)
BEOGRAD, 11. — V zveznem tajništvu za zunanje zadeve je bila danes tiskovna konferenca, na kateri je glasilnik tajništva Milan Zupan pojasnil časnikarjem uradna stališča Jugoslavije v zvezi z bližnjim obiskom kambaoskega državnega poglavarja Sihanuka, ki bo prisel v Jugoslavijo 16. decembra ter glede bližnje pariske konference, Angole in Vzhodnega Timorja.

V zvezi s Sihanukovim obiskom, prvim po veliki zmagi pogumnega hmerskega ljudstva v boju za neodvisnost in pravico do samostojne izbire svojih razvojnih poti je Milan Zupan dejal: «Narode neodvisne, socialistične in neuvrščene Jugoslavije povezujejo s kambaoskim ljudstvom občutki iskrenega prijateljstva in solidarnosti. To se je potrjevalo ob samem začetku boja hmerskega ljudstva in se potrjuje danes v novih razmerah, ko hmersko ljudstvo, opirajoč se predvsem na lastne sile, rešuje zapletene probleme, ki so nastali zaradi tuje intervencije in pustošenja.»

Glasilnik zunanega ministrstva je časnikarje seznanil, da je francoska vlada večkrat z uradno noto povabi-

la Jugoslavijo, da sodeluje na konferenci o mednarodnem gospodarskem sodelovanju, ki se bo začela 16. decembra v Parizu. Jugoslavija bo kot članica «skupine 77» ena od 19 udeležencev držav v razvoju. Kot je dejal Zupan, je za Jugoslavijo udeležba na tej konferenci velika odgovornost in obveznost in se bo aktivno zavežala za čim bolj uspešno delo in rezultate konference. Jugoslovanska delegacija bo vodil predsednik zveznega izvršnega sveta in zvezni tajnik za zunanje zadeve Miloš Minić.

Glede položaja v Angoli je po mnenju, ki ga je povedal Zupan, ena glavnih značilnosti sedanjih razmer v tej državi uspešno prizadevanje enot ljudske republike Angole za osvoboditev iz rok kolonialne odvisnosti in za prihodnje plačevanje iz raznih držav v obdobju, da se s pomočjo združenih naporov ustvarijo pogoji za svobodno izražanje volje ljudstva Vzhodnega Timorja brez intervencije in tujega vmešavanja, ki ga ne odobravamo. Pa naj prihaša s katerekoli strani.

lonialnega boja. Agresija Južnoafriške republike proti ljudski republiki Angoli je ustvarila nove razmere, ki vplivajo na opredeljevanje vse večjega števila afriških držav na sklicanje sestanka na vrhu organizacije afriške enotnosti in korist podpore LR Angoli proti agresiji Južnoafriške republike ter za neodvisnost in ozemeljsko nedotakljivost te države.

«Z zaskrbljenostjo spremljamo razvoj dogodkov v zvezi z Vzhodnim Timorjem», je izjavil glasilnik zveznega tajništva za zunanje zadeve v zvezi z vprašanjem o intervenciji Indonezije na tem otoku. «Večkrat smo poudarjali, da je neodtujljiva pravica ljudstva Vzhodnega Timorja, da samo odloča o svoji usodi in le, da se postavijo po robu reakcionarnim notranjim elementom in obojevozi agresiji imperialističnih sil Južnoafriške republike ter poklicnih plačancev iz raznih držav v obdobju, da se s pomočjo združenih naporov ustvarijo pogoji za svobodno izražanje volje ljudstva Vzhodnega Timorja brez intervencije in tujega vmešavanja, ki ga ne odobravamo. Pa naj prihaša s katerekoli strani.

V. B.

Konfederalni tajnik CISL Pierre Carniti med svojim posegom na konferenci o razvoju Jaga, ki jo je organizirala sindikalna federacija CGIL, CISL, UIL v Neaplju.

JUGOSLOVANSKI ZUNANJI MINISTER MINIĆ ZAKLJUČIL OBISK V SZ

Odnosi med SZ in SFRJ se krepijo v znamenju uspešnega sodelovanja

Minić zadovoljen z izčrpnimi in vsebinskimi pogovori - Zaskrbljenost zaradi kriz na Bliznjem vzhodu, na Cipru in v Angoli

(Od našega dopisnika)

Podpredsednik zveznega izvršnega sveta in zvezni tajnik za zunanje zadeve Miloš Minić se je danes vrnil z uradnega prijateljskega obiska v Sovjetski zvezi. Ob koncu obiska so objavili skupno sporočilo, ki poudarja uspešen razvoj odnosov in napredek sodelovanja med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo na osnovi načel, ki jih vsebujejo skupne deklaracije, izjave in sporočila, sprejete na najvišji ravni.

Pogovori Miloša Minića in Andreja Gromika ter njihovih sodelavcev so potekali v vzdušju prijateljstva, vzajemnega zaupanja in odkritosti. V sporočilu je rečeno, da se uspešno usmeritve odnosov, za katero sta se dogovorila predsednik

Tito in Leonid Brežnev, širi se jugoslovansko - sovjetsko sodelovanje na političnem področju, uspešno se razvija sodelovanje med partijama, državnimi organi, parlamentoma, posameznimi republikami, sindikati in družbeno-političnimi organizacijami. Tudi to sodelovanje prispeva k boljšemu medsebojnemu spoznavanju.

Minić in Gromiko sta, kot pravi skupno sporočilo, soglasala, da se tudi jugoslovansko - sovjetski trgovinski, gospodarski in znanstveni stiki širijo in da so možnosti za njihov nadaljnji napredek. Podtrdila sta soglasje, da vse probleme iz medsebojnih odnosov rešujejo v konstruktivnem duhu v korist napredka, vsestranskega sodelovanja in prijateljskih odnosov med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo.

V pogovorih so izmenjali mnenja o uspešnem razvoju odnosov med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo, o evropski varnosti in sodelovanju in se dogovorili za nadaljevanje posvetovanj v zvezi s tem. Zavzeli so se za izvajanje odločilnih ukrepov za ustavitve orožnevalne tekne in za splošno in popolno razorožitve. Minić in Gromiko sta izrazila resno zaskrbljenost zaradi razmer na Bliznjem vzhodu in potrdila stališča, da je mir na tem območju mogoče doseči samo z umikom Izraela iz vseh zasedenih arabskih ozemelj po letu 1976, z zagotovitvijo zakonitih pravic arabskega naroda Palestine, vstevši pravico narodov tega območja do neodvisnega obstoja in mirnega razvoja. Ministra sta podprla obnovitev dela zenevske konference in se zavzela tudi za udeležbo palestinske osvobodilne organizacije na tej konferenci. Razpravljala sta tudi o položaju na Cipru in v Angoli. Potrdila sta, da bosta Jugoslavija in Sovjetska zveza tudi v prihodnje podpirali narod in zakonito vladno ljudske republike Angole.

Zvezni tajnik Minić je seznanil Gromika z jugoslovanskimi stališči do mednarodnih gospodarskih vprašanj in v zvezi s peto konferenco voditeljev neuvrščenih držav, ki bo prihodnje leto v Columbu in bo — po prepričanju Minića — nov prispevek v boju za mir, neodvisnost, enakopravne odnose in družbeni napredek.

Minić in Gromiko sta — kot pravi skupno sporočilo — zadovoljna z izmenjavami mnenj, ki sta jo imela, in prepričana, da bodo njihovi pogovori prispevali k nadaljnemu razvoju prijateljskih odnosov in vsestranskega sodelovanja med državama. Minić je povabil Gromika, naj pride na uradni in prijateljski obisk v Jugoslavijo in vabilo so sprejeli z zadovoljstvom.

V izjavi po vrnitvi v Beograd je zvezni tajnik za zunanje zadeve Miloš Minić med drugim poudaril, da je imel v Moskvi zelo izčrpane in vsebinske pogovore. V njih sta med drugim obe strani potrdili pripravljenost, da pri vseh problemih iz medsebojnih odnosov, ki obstajajo, ki se pojavljajo ali pa se bodo pojavili, težita vedno k iskanju rešitev, ki so v skladu z obstoječimi dobrimi odnosi in ki bodo vedno prispevala k poglobljanju medsebojnega zaupanja med državama in h krepitvi dobrih in prijateljskih odnosov. «Vračamo se iz Sovjetske zveze s prepričanjem», je izjavil Minić, «da je v interesu obeh strani, da se med manj nadaljuje praksa redne in neposredne izmenjave mnenj, saj se je to že doslej izkazalo kot preverjena pot za boljše medsebojno poznavanje, kar je pogoj za ohranitev in krepitev medsebojnega zaupanja in dobrih prijateljskih odnosov.» Minić je v tej izjavi po vrnitvi v Beograd tudi dejal, da so v pogovorih v Moskvi obojestransko izrazili mnenje, da so takšni stiki koristni in nujni za raz-

voj in napredek odnosov med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo.

VLADO BARBAŠ

Požig treh telefonskih central v Rimu

TRM, 11. — Pripadniki organizacije, ki se proglasa za «gibanje proletarcev in delavcev v boju proti dragini», so danes ponoči zažgali v Rimu tri majhne telefonske centrale in tako onesposobili nad tisoč telefonov. Gre za centrale v UL Nicolò Piccolomiti, UL San Anselmo in Casal Santovetti.

Tepisti so polili centrale z vnetljivo tekočino in nato podtaknili ogenj. V prvih jutranjih urah je v zvezi s tepističnimi izpadi neznanec telefoniral na uredništvo nekega časnika, si prevzel odgovornost za požig in omenil še telefonsko kabinu na Trgu Fiume, kjer naj bi bil nekaj letakov. Gre za letake, v katerih si omenjena organizacija lasti odgovornost za požige in grozi telefonski službi SIP s še ostrejšimi represalijami, če ne bo znižala telefonskih tarif.

NA ZAHTEVO BRANILCEV

Proces proti pripadnikom «avanguardia nazionale» odložen do 15. januarja

Na zatožni klopi je 53 fašističnih skrajnežev, med katerimi je tudi časnikar Guido Gianettini

TRM, 11. — Proces proti 53 pripadnikom zloglasne fašistične organizacije «avanguardia nazionale», ki bi se moral začeti danes na rimskem kazenskem sodišču, je bil na zahtevo branilcev odložen na 15. januar. V imenu obrambe je spregovoril odv. Nicola Madia, ki je poudaril, da so imeli odvetniki šele od včeraj na razpolago vse dokazno gradivo, zaradi česar se niso mogli temeljito pripraviti na sodno obravnavo.

Obravnava se je začela v mirnem vzdušju v dvorani porotnega sodišča. Občinstva ni bilo veliko, zato pa je kar mrgolelo policije in karabinjerjev tako v dvorani sami kot pred sodno palačo. Kdor je hotel prisostvovati obravnavi, je moral pod «metal detectors».

Obtoženo so privedli v dvorano že ob 9. uri. Nekateri so postavili v prostor za obtožene, druge pa v prostor namenjen občinstvu. Vsi so bili vključeni po dva in dva in karabinjerji so jim osvobodili roke šele po začetku razprave. Na zatožni klopi so vsi najvidnejši predstavniki «avanguardia nazionale», ki so obtoženi, da so kršili določila zakona Scelba: od Adriana Tilghera do Bruna Riccarda Di Luia in časnikarja Guida Gianettinija. Slednjega, ki je vpleten v preiskavo o pokolu na Trgu Fontana, zaradi česar je tudi v zaporu, so ločili od ostalih obtožencev, kar so utemljili z dejstvom, da so njegovi nekdanji pajdaši sovražno razpoloženi do njega, ker ga imajo za ovadahu.

Pripadniki izvenparlamentarne desničarskega gibanja (vseh obtožencev je skupno 64, od katerih jih 53 sedi v zaporu, 11 pa jih je po begnilo preden jih je dosegla roka pravice) so obtoženi, da so ustanovili gibanje, ki zasleduje nedemo-

Časnikarja «Panorame» obtožena obrekovanja ministra De Mita

MILAN, 11. — Na kazenskem sodišču v Milanu se je začel proces proti časnikarju Stefanu De Andreisu in odgovornemu uredniku tednika «Panorama» Lambertu Sechiu, ki ju minister za zunanjo trgovino De Mita dolži obrekovanja. Minister, ki je bil zaslišan že med današnjo obravnavo, trdi, da ga je De Andreis žilil v članku, ki je bil objavljen v neki lanski številki revije z naslovom «Le mani in pasta». De Andreis je med drugim zapisal, da «marisoldi pravi, da se je De Mita, čeprav brez uspeha, postavil po robu petrolejskim industrijem, drugi pa sumijo, da se je pustil podkupiti».

De Mita je odločno zavrnil vsebino omenjenega članka in v celoti potrdil svojo prijava. Na zahtevo obtoženčevih odvetnikov je sodni zbor sprejel kot prče poslanca Riccarda Lombardija in C. Moleja, bivšega odgovornega urednika lista «l'Unità» Luigijsa Pintora, časnikarja Giampaola Pansa in bivšega tajnika federacije KPI v Avellinu Antonia Bossalina. Proces se bo nadaljeval 4. marca.

Heroizem...

(Nadaljevanje s 4. strani)

volj plastično in podrobno, da spoznamo obseg vseh priprav, sam atentat in nacistično divjanje po njem. Pri tem je še posebej zanimivo, da avtor knjige Roger Mansvelt prikazuje cel historiat Hitlerizma in istočasno organiziranje zarotništva proti Hitlerju, ki je bilo toliko staro, kot je trajala Hitlerjeva oblast. Tako sam atentat julija 1944 ni bil samostojno in izolirano dejanje, temveč logično nadaljevanje vseh tistih bolj ali manj slabotnih poskusov strmoglaviti Hitlerja še preden se je začela vojna. Prevedel jo je Tone Glavan in sodi po svoji temeljitosti med najboljše knjige v tej zbirki.

CINDITI to je naslov zadnje, šeste knjige serije Svet v vojni. Napisal jo je Michael Calvert, prevedel pa Ada Škerl. Cinditi so bili posebna britanska vojaška enota, nazvana po svojem znamenju, levu, branilu pagod. Ta enota, sestavljena iz zbranih vojakov in pod vodstvom izkušnega generala Ordea Wingatea, je leta 1944 dosegla izredne uspehe v severni Burmi in bojih z Japonci. Najprej je delovala kot enota komandov, potem pa so jo uporabljali za frontalne napade, dokler ni bila na koncu spopadov na tem delu Azije, zaradi izrednih izgub in boleznih razformirana. Knjiga samema udeleženca teh spopadov nam pripoveduje o bojih in uspešnih teh vojakov cinditov, ki so si v bojih v Burmi pridobili trajen sloves skupaj s svojim že legendarnim poveljnikom Wingateom. Kew gre za zgodoko, ki jih pri nas splot ne poznamo, pa vendar za prav tak krute vojaške spopade kot na drugih bojiščih, bo knjiga za naše bralce še posebej informativna.

NIČ VEČ «SPODNIJ HLAČ» ZA KONJE V CHARLESTONU

Konji v Charlestonu, enemu od najstarejših mest Južne Caroline, so si večerj končno oddahnili: občinski svet je prekladal odlok, na račun katerega so se smejeli vsi Američani, da morajo žrebi nositi «spodnje hlače» ali nekaj podobnega, kar naj bi preprečilo onesnaževanje mestnih ulic. Odlok je dal med drugim tudi novod za vrsto praad, ki pa so bile vse časno odložene, saj so bili sodniki resnično v zagoni pri odločanju, ali je sklep občinskih mož iz Charlestona upravičen ali ne.

Končno pa se je občinski svet odločil, da umakne odlok in sicerne časno preimie s kočijaz, dokler ne bodo preizkušili alternative «spodnjih hlačam» posebno službo za odstranjevanje blata, na katero bi se kočijaz morali obrniti s posebnimi rad-iskimi telefoni, ko bi bilo potrebno. Vprašanje je, če in kdaj bodo občinski možje v Charlestonu uresničili to zamisel, dotlej pa bo ostal še vedno v veljavi stari pravilnik: vsak kočijaz mora imeti v kočiji lopato, da ob potrebi korenito poseže in odstrani nesnago z ulice.

PREKOMERNA ISKRENOST

16-letni Neapeličan D.D., ki je imel že nekajkrat opravka s pravico zaradi manjših tatvin, je znova prišel navzkriž s pravico zaradi prevelike iskrenosti in v kratkem se bo moral zagovarjati pred sodiščem zaradi ponareditve osebne izkaznice. Kaj se je zgodilo? Fant je v izkaznico pošteno napisal, da je po poklicu tat.

Ilo italijanskih delovnih množic ter prisilila vlado in velike skupine delodajalcev, da upoštevajo pozitivne predloge emote federacije. Scheda je še dodal, da je že pretekli mesec dni od srečanja med vladnimi in sindikalnimi predstavniki na katerem se je obravnavalo vprašanje srednjeročnega načrta, toda pozneje je vsa zadeva zapela. Pogajanja bo treba obnoviti v okviru zagotovitve izdatnega javnega finansiranja, katerega roki bodo morali biti točno določeni. V postve priredje predvsem kmetijstvo, izgradnja ljudskih stanovanj, javne in proizvodne infrastrukture, dobava energije, prevozi in znanstveno raziskovanje. Sindikalni voditelj še očita predsedniku vlade Muro, da se ni osebno zavel za nujno preučevanje proizvodnih panog v krizi ter podjetji, ki so sklenila, da bodo odpustila delavce z dela. «Imamo vtis — pravi Scheda — da je vlada odsotna, ali pa le strmi za tem, da bi se odlagalo reševanje problemov v nedolgo, ali pa da bi se jim izognili. To je nedopustno. Na tak način se le nudi manevrski prostor silam, ki skušajo vsi-

ŠPORT

SINOČI NA PONČANI

Nemški pingpongasi nadkrilili italijanske

Sinoči je reprezentanca ZR Nemcije v Trstu premagala izbrano italijansko vrsto s 5:2. Za «azzurre» je nastopila tudi igralka Krasa Sonja Milčevića, ki je v igri mesešnjih dvojic skupno z Malešicem izgnila srečanje z 0:2 (11:21, 5:21). Slovenski predstavnika je pred polno športno palačo na Pončani zaigrala na zadovoljivi ravni, vendar odločno slab nastop soigralca, ki služi vojaški rok in ni v formi, je tudi Milčević zavedel s prave poti.